

אלו טרפות פרק שלישי חולין

מ.מ.

עין משפט
נר מצוה

ק"ו א ב מ"י פ"ו מהל'
שמיטה ה"י"ב סמג
עשין מ"ג טו"ש ע"ד סי'
מן טע"ף מ':
ק"ח ג מ"י ש"ס פ"ה)
פ"י] הלכה טו סמג
ש"ס טו"ש ע"ד י"ד סי' מה'
סע"ף ז':
ק"ט ד מ"י ש"ס פ"י]
הלכה ז סמג ש"ס
טו"ש ע"ד י"ד סי' מ' סע"ף
ט':
ק"ב ה ו מ"י פ"ו מהל'
שמיטה ה"י"ב סי'
והלכה טו סמג עשין ס'
טו"ש ע"ד י"ד סי' לו סע"ף
ה':
ז מ"י ש"ס הלכה טו'
טו"ש ע"ד ש"ס):

אבל דויהא מבזע בזע. פירש הקוטטרס ולמלאן דחיש זמחט חיש נמי הכל ואס כן הוה ללא כהלכתא דקיימא לן הלכתא כרבי יוחנן דמכשיר לעיל אבל נראה דלפילו רבי יוחנן זמחט הוא דמלינין שזאתה דרך הסמפונות אבל קשייתא דזיתא שהס גסים ואינין יכולין לצא זרייות דרך הסמפונות חיישינן שמא ינקבה הושט וחור ונכנס ככנוד: **בהנינים** נהגו בו היתר. ה"ה ישראלים וכהנים דנקט לפי שהקבה ניתנה לכהנים פעם **מאי** מסייע כהני. דמשום פעם אחת לא היה קוראיהו מסייע כהני: **והקדוש** ברוך הוא מסכים ע"י ידם. ולרבי ישמעאל לא אינטרין קרא להכי דפשיטא דמסכים כיון שזוהי להם לנצח:

עוזי צית הכוסות. צקוף הכוס שקורים פנ"ל"א יש צו עשוי ככזוב ושפת דופנו כפולה שתי לפנות אדוקין זו צו ושומן מתצרין וקורין לו דובולין: **מלד אחד**. שנקבה את דופן הפנימית ולא נקבה את השנית: **כשרה**. שחצרתה מגינה עליה: **משיי לדיין**. שנקבה אז השנית ויאלה לחלל הגוף: **טרפה**. ולא אמרינן היכה ללא נקבה אלף פואת האחת אי קופא לזר שנמאלת קופא שלה תמונה זדופן ופיה כולה בתוך הכרס ודאי זמחט ונכנסה שנקבה את הושט וכן כרס או דקין וזאת לחלל הגוף ומשם חזרה ונכנסה לעוזי צית הכוסות ועזרה כזר כולה את הדופן החיצון ולא הספיקה קופא שלה לעזור את דופן הפנימי דאי מצפינס באתה ועכשיו היא מתחלת ללאות דרך עוזי צית הכוסות אין דרך הקופא לנקב וינאט טרפה אלף מדקמת שורה ששעין מניה כל היכה גוממניו למינר סמפונא נקט ועל כגון הכא ד"ל דרך הושט באת עד הלום ועכשיו היא מתחלת לנקב ופלינו קופא לזר לא טרפינן: **אולנין ומשקין דחקהו**. ומתוך דחקה נכנסה קופא שלה כזכר הילכך אע"ג דקופא לזר הואיל ולא חזינון נקבי יואל לחוך כשרה: **הוא מר ערוף**. דקסבר נקביו נקבי שלא נכנסה אלף דרך הושט ונקבה כרס או וושט או דקין ויאתה: **משנה**. כיון דסמפונא (א) אישתכח אמרינן מי מיכוונה להכנס בסמפון זה אלף דרך הקנה נכנסה והקנה וקנה כזו סמוכין זה לזה זהתחלקן סמון לריאה וגם קנה הלז וקנה הכזו מתחלקין לסמפונות זו כרלשאן האחד וי"ל ששכנסה מסמפוני (ב) הכזו לסמפוני קנה הכזו ומשם עלתה לכזו דרך הסמפונות: **שקילו גלימא דטרופא**. שהאליליה ללצניס: **קשייתא**. גרעין של תמרנה: **סימפונא**. רכנד נקט ועל. דרך הקנה נכנסה דאי דרך הושט נכנסה אינה רחובה לנקב כלום וללאות משם ולחזור וליכנס כאלו דרך נקב: **אע"ג דלא נפקא**. שאינה יכולה ללאות דרך הסמפון כשרוינן והוליאיה לפי שהסמפון דחוק: **מידבל הוא דכיל**. על ידי נעווע שגעוועה הבהמה בהליכתה ימיס רביס נכנסה תמיד מעט מעט זמקוס דחוק שאינה יכולה עכשיו ללאות. מירבל לשון כזרה שמנענעיס אותה כמו אייתי ארבלה וקמרבבל צאלו מליחות (צ"מ טו):

שיטה מקובצת

א] משיי צודין שנקבה ה' השנית: ב] דלא נקבה אלא האחת אי קופא: ג] כל האחד והוא למינר: ד] מתחלקין לסמפונות בריאה בראשן וי"ל ששכנסה: ה] מיכוד בזע כחצת ומאין: ו] כשמעברין עמה סמפוני המאירים: ז] קורות הריא בצפניו: ח] ומישיבת האחרונים ט] נפקו ההלכות הללו: י] ישמעאל כהנא מסייע כהני דר"י כהן היה דהיינו ר"י ישמעאל בן אלישע כ"ג ומסייע כהנים המדי הוא עורין:

רבינו גרשום

אי אחריו לגאו דאי אחריו לא נקב שאין יחידות באחריו אלא דאי סימפונא נקט ועי"ל: מאי שנא מהא דהניא כו' מצד אחד דלא נקב כו' משני צדדים דניקב עד חוצה. ולא אמרינן ניהוי אי קופיה לגאו כו' כלומר למא מצד אחד כשרה ניהוי אי קופיה לבר אע"ג דלא נקב אלא מצד אחד נימא נקבי נקב ועי"ל וליהו טרפה. התם אידי דאיכא אולכין ומשקין כו' כלומר היכא דלא נקב אלא מצד אחד אמרינן קופיה לגאו הוה ואידי דאיכא אולכין ומשקין דחקהו ואפכיה קופיה לבר אבל בכבדי קופיה חזוין אי קופיה לבר אי קופיה לגאו: הדיא קשייתא דאישכח במרה קשייתא דהמיר: אע"ג דלא נפקא מירבל הוא דקא רבי לומר הא דאי גסה היה ולא מצי לנקובי אלא סימפונא נקט ועי"ל ולא אמרינן ניהוי אי יכלא למנקב דרך סימפון דאי ייילא דרך סימפון ואי לא מצי למיפק לא ייילא דרך סימפון אלא אע"ג דלא נפקא דרך סימפון הרי זה כצוריות דין שבכבדי דוחק שוברין אותה יוצאין הצורות מרוב הדוחק ואם רוצה אדם להוציא דרך אותה חור אין יכול להוציאן אך הכא נמי מרוב הילוך שהולכת בהמה בכל עת מונענע אותה קשייתא ונכנסה דרך סימפון איביעיה להו לאכול או לסמפון כלומר שמיבישין אותה ועושין ממנה סמפון לרפואה. אלא לאו לסמפון דיקרה היא לענין סמפון שאין יודעין בני אדם לעשותה סמפון אחד מאלין: מי

הוא עורין:

ואברכה מברכין. ואפילו עוזבי המזכרים את ישראל מתזכרין כדאיתא צירושלמי זכרותו דההוא עוזב כוכבים דיהיז שלמא לרבי ישמעאל אמר לו מלתך כזר אמורה פירוש איני לרין להזויר לך שלום שזכרתך כזמה מואצרכה מזכרין: **שאמר** משום אבותיו מאי היא דתניא כו'. פירוש קצלה הימה צדו של רבי אשעיה לרבי ישמעאל משום אבותיו המיר אבל לא מתוך זרייתא זו דקדק ולא גרסינן דכרי רבי ישמעאל שאמר משום אבותיו אלא דכרי רבי ישמעאל סמס דהא דנמקנת מהפליני ליה ומפרש דמשום אבותיו דקאמר רבי אשעיה היינו משום אבותיו וליה לא ס"ל דהא דקאמר הכא שאמר משום אבותיו מאי היא היינו אותם זרייתא שמתיר רבי ישמעאל חלז הקיבה שאתה אומר שהוא משום אבותיו מאי היא: להניא

בעובי בית הכוסות "מצד אחד כשרה משני צדדין טרפה יולא אמרינן ליחזי אי קופא לבר אי קופא לגיו אמרי התם כיון דאיכא אוכלים ומשקים אימא אוכלים ומשקים דחקוה ההוא מחטא דאישתכח בסמפונא רבה דכבדא הונא מר בריה דרב אידי טריף^א רב אדא בר מניומי זמכשר אתו שילוה לרבינא אמר להו שקילו גלימא דטרופא יהייה קשייתא דאישתכח במרה אמר רב אשי כי הוינן בי רב כהנא אמר הא ודאי סימפונא נקט ואתאי אע"ג דלא קא נפקא מירבל הוא דרביל ליה וה"מ דדיקלא אבל דיתא מיבוע בזע א"ר יוחנן למה נקרא שמה ריאה שמאורה את העינים איבעיא להו לאכילה או ע"י סמנין ת"ש דאמר רב הונא בר יהודה אווזא בוואא וריאה דידה בארבעה ואי ס"ד לאכילה לינקט בוואא וליכול אלא ע"י סמנין אינקבה ריאה היכא דממשמשא ידיה דטבחא תלינן או לא תלינן^ב רב אדא בר נתן אמר תלינן מר זוטרא בריה דרב מרי אמר לא תלינן והלכתא תלינן אמר רב שמואל בריה דרבי אבהו אבא מרישי כלי דפרסם הוה ואמר תלינן אמרוה^א קמיה להא דמר זוטרא בריה דרב מרי ולא קבלה אמר רב משרשיא כוותיה דאבוה דאבא מסתברא דהא תלינן^א יבואב מורנא פלוגי בה רב יוסף בר דוסאי ורבנן חד אמר קודם שחיטה פריש וחד אמר לאחר שחיטה פריש והלכתא לאחר שחיטה פריש: ר"ש אומר עד שתינקב: ז' אמר רבה

בר תחליפא א"ר ירמיה בר אבא עד שתינקב לרמיה בר אבא רבי מלוך א"ר יהושע בן לוי הלכה כר"ש א"ל מלוך ערבאה קאמרת אין הלכה כר"ש קאמר כי סליק רבי זירא אישכחיה לרב ביבי דיתבי וקאמר א"ר מלוך א"ר יהושע בן לוי הלכה כר"ש א"ל חיי דמר דאנא ורבי חייא בר אבא ורב אסי איקלעין לאתריה דרבי מלוך ואמרי ליה אי אמר מר הלכה כרבי שמעון ואמר לן אין הלכה כר"ש אמרי ואת מה בידך א"ל הכי א"ר יצחק בר אמי אריב"ל הלכה כר"ש ואין הלכה כרבי שמעון: ניקבה הקבה: אמר רבי יצחק בר נחמני א"ר אושעיה חלב שעי"ג קבה כהנים נהגו בו היתר כרבי ישמעאל שאמר משום אבותיו וסימנך ישמעאל כהנא מסייע כהני מאי היא תברכו את בני ישראל רבי ישמעאל אומר למדנו ברכה לישראל מפי כהנים לכהנים עצמן לא למדנו כשהוא אומר ואני אברכם הוה אמר אברכם רבי שמעון אימך וסימנך מפי כהנים מפי גבורה לא למדנו כשהוא אומר ואני אברכם הוה אמר מפי כהנים מפי ישראל והקדוש ברוך הוא מברך לכהנים מפי ישראל רבי ישמעאל אומר ואני אברכם הוה אמר מפי כהנים מפי ישראל והקדוש ברוך הוא מסכים על ידם אלא רבי עקיבא ברכה לכהנים מנא ליה אמר רב נחמן בר יצחק^א מואברכה מברכין ומאי מסייע כהני דמוקי לה לברכת כהנים במקום ברכה דישאל רבי ישמעאל שאמר משום אבותיו מאי היא דתניא^א צאת (א) כל החלב אשר על הקרב

הלכה כר"ש א"ל לרבינו גרשום וירמיה בר אבא עד שתינקב לרמיה בר אבא רבי מלוך א"ר יהושע בן לוי הלכה כר"ש א"ל מלוך ערבאה קאמרת אין הלכה כר"ש קאמר כי סליק רבי זירא אישכחיה לרב ביבי דיתבי וקאמר א"ר מלוך א"ר יהושע בן לוי הלכה כר"ש א"ל חיי דמר דאנא ורבי חייא בר אבא ורב אסי איקלעין לאתריה דרבי מלוך ואמרי ליה אי אמר מר הלכה כרבי שמעון ואמר לן אין הלכה כר"ש אמרי ואת מה בידך א"ל הכי א"ר יצחק בר אמי אריב"ל הלכה כר"ש ואין הלכה כרבי שמעון: ניקבה הקבה: אמר רבי יצחק בר נחמני א"ר אושעיה חלב שעי"ג קבה כהנים נהגו בו היתר כרבי ישמעאל שאמר משום אבותיו וסימנך ישמעאל כהנא מסייע כהני מאי היא תברכו את בני ישראל רבי ישמעאל אומר למדנו ברכה לישראל מפי כהנים לכהנים עצמן לא למדנו כשהוא אומר ואני אברכם הוה אמר אברכם רבי שמעון אימך וסימנך מפי כהנים מפי ישראל והקדוש ברוך הוא מברך לכהנים מפי ישראל רבי ישמעאל אומר ואני אברכם הוה אמר מפי כהנים מפי ישראל והקדוש ברוך הוא מסכים על ידם אלא רבי עקיבא ברכה לכהנים מנא ליה אמר רב נחמן בר יצחק^א מואברכה מברכין ומאי מסייע כהני דמוקי לה לברכת כהנים במקום ברכה דישאל רבי ישמעאל שאמר משום אבותיו מאי היא דתניא^א צאת (א) כל החלב אשר על הקרב

של שוה ד' לפי שהסמפון מעורבין זה: ואי ס"ד. כמות שהיא מאירה ליקוט אוו שלם עס הריאה צוזא וליכול (ט) ומאי דקאמר. הכי גרסינן ואי ס"ד לא ללכיה ליקוט צוזא וליכול: **היכה דמשמשא ידא דעכא**. אני שמעתי צמיר הוה שמתוך דחקה היד קורעת בצפניו. וכמדומה אני בכל מקום שהיא יודע שיכול לתלות כגון נקב העשוי צסקין או שלשה"ה מלמעלה כחוקה ואח"כ נמאלת שם נקב: **והילכתא תלינן מרישי כלי**. מריש דרשנין המשמייעין לעס את דכריו כשהיה דורש: **אזוה דחלזא**. רב אחא: **דהא תלינן בואב**. דלמר צ"פ (לעיל ט). צא זכא ונטל את בני מעיים והחזירין כשהן נקובין אין אומרים זמקוס נקב נקב: **מורנא**. תולעת היוולדה מן הריאה ונקבה: **קודם שחיטת פריש**. מן הריאה ונקבה ונטרפה: **מלוד ערבאה**. הדר בערביים (ז): **אין הלכה כרבי שמעון** אלא אין הלכה כרבי שמעון קאמר: **ואת מה ביך**. רב ציבי שיליה לרבי זירא: **ואין הלכה כרבי שמעון**. גמרא קא פסיק ליה. י"ד וצידיבה האחרונה נפסקו ההלכות הללו הפסוקות סתם בצממרא: **כהנים**. שהקבה ניתנה להם מלת וצחי הזכר נהגו בו היתר לאכול. ומשום רבי ישמעאל נקט ליה: **ויסימנך**. שהוא היתרה ואל תשכח זאת מי נאמר: **ישמעאל כהנא מסייע כהני**. י"ט ומתמיד הוא עוזרין ומיקל להם ולקמיה מפרש היכה: **מאי היא**. היכה מסייע להם: **צסי או צכנס**. רבי ישמעאל מוקי ליה אכהנים ורבי עקיבא מוקי ליה לישראל: **ומאי מסייע כהני**. הואיל ורבי עקיבא נמי אית ליה זכרה לכהנים מקרא אחרינא: **זמקוס זכרה לישראל**. אלל זכרת ישראל דהכי עדיפא דמשמע שמזכרין הן עס השאר:

הלכה כר"ש א"ל לרבינו גרשום וירמיה בר אבא עד שתינקב לרמיה בר אבא רבי מלוך א"ר יהושע בן לוי הלכה כר"ש א"ל מלוך ערבאה קאמרת אין הלכה כר"ש קאמר כי סליק רבי זירא אישכחיה לרב ביבי דיתבי וקאמר א"ר מלוך א"ר יהושע בן לוי הלכה כר"ש א"ל חיי דמר דאנא ורבי חייא בר אבא ורב אסי איקלעין לאתריה דרבי מלוך ואמרי ליה אי אמר מר הלכה כרבי שמעון ואמר לן אין הלכה כר"ש אמרי ואת מה בידך א"ל הכי א"ר יצחק בר אמי אריב"ל הלכה כר"ש ואין הלכה כרבי שמעון: ניקבה הקבה: אמר רבי יצחק בר נחמני א"ר אושעיה חלב שעי"ג קבה כהנים נהגו בו היתר כרבי ישמעאל שאמר משום אבותיו וסימנך ישמעאל כהנא מסייע כהני מאי היא תברכו את בני ישראל רבי ישמעאל אומר למדנו ברכה לישראל מפי כהנים לכהנים עצמן לא למדנו כשהוא אומר ואני אברכם הוה אמר אברכם רבי שמעון אימך וסימנך מפי כהנים מפי ישראל והקדוש ברוך הוא מברך לכהנים מפי ישראל רבי ישמעאל אומר ואני אברכם הוה אמר מפי כהנים מפי ישראל והקדוש ברוך הוא מסכים על ידם אלא רבי עקיבא ברכה לכהנים מנא ליה אמר רב נחמן בר יצחק^א מואברכה מברכין ומאי מסייע כהני דמוקי לה לברכת כהנים במקום ברכה דישאל רבי ישמעאל שאמר משום אבותיו מאי היא דתניא^א צאת (א) כל החלב אשר על הקרב

חלל

תלינן או לא תלינן כלומר מי אמרינן טבחה נקבה לאחר שחיטה דכשיהי יא לא. דהא תלינן בואב כלומר זכא נקובין ומאי דקאמר. הדיא בריאה לאחר שחיטה נקב בריאה ולא ידעין אי קודם פריש מן הריאה ונקב קודם שחיטה וטרפה אי לאחר שחיטה: מלוך ערבאה קאמרת כו' אינו א' לשום נגיא אלא אמרתי יורא א"ל לר' ביבי בר אביי: כהנים נהגו בו היתר כו' ואי פרקת כהני מאן דבר שמייהו משום הדקיהא אזיל לכהנים. ומאי מסייע כהני כלומר כיון דלר' עקיבא ברכה לכהנים מפי ישמעאל